

HET BRITSE OORLOGSPAN

stoot naar Gibraltar, eind mei '41 bevel gaf, plannen te maken voor de bezetting van de Portugese Azoren, kon men in de Verenigde Staten met moeite twee gevechtssklare divisies vinden; aan munitie was voor die kleine strijdmacht slechts de helft beschikbaar van hetgeen de bevelhebber van de expeditie (die niet doorging) essentieel geacht had.

De Duitsers hadden op dat moment meer dan 175 goed uitgeruste divisies op de been.

★

Hoe kon Engeland ooit de oorlog winnen?

Het is, achteraf gezien, volstrekt duidelijk dat eerst de langdurige en hevige strijd aan het oostelijk front alsmede Amerika's intrede in de oorlog de grondslagen gelegd hebben voor de overwinning waaraan ook Engeland deel had. Maar zo werd het door de meeste tijdgenoten niet gezien, en bepaald ook niet door Churchill, de leden van zijn oorlogskabinet en zijn hoogste militaire adviseurs, de *Chiefs of Staff*. Zeker, in hun kring die dag aan dag het hoofd moest bieden aan dodelijke gevaren en dreigingen, werd vertrouwd en zelfs verwacht dat de Verenigde Staten binnen afzienbare tijd hun immens potentieel in de strijd zouden werpen (in de eerste wereldoorlog was dat ook eerst na meer dan twee-en-een-half jaar het geval geweest); ook werd rekening gehouden met de waarschijnlijkheid dat het tussen Duitsland en de Sowjet-Unie tot een breuk, wellicht zelfs tot oorlogshandelingen zou komen, maar, gezien de moeite die het de Sowjet-Unie een jaar tevoren gekost had om het kleine Finland te bedwingen, werd met name door de meeste hoge militairen aangenomen dat de Duitsers Rusland (de 'kolos op lemen voeten' die ook in '17 bezweken was) in een korte *Blitzkrieg* zouden verslaan. Desondanks was het bepaald niet de visie van de Engelse oorlogsleiders dat Engeland zonder Amerika's volledige deelneming aan de oorlog geen kans had om Duitsland op het Europese vasteland te verslaan. Die oorlogsleiders hielden vast aan de bij het Napoleontisch tijdperk aansluitende conceptie die zij zich in Engeland '*finest hour*' (de zomer en herfst van '40) eigen gemaakt hadden. Het belangrijkste was: standhouden; Europa moest geblokkeerd worden: dan zou Duitsland een groeiend tekort krijgen aan grondstoffen; tegelijk moest men dan met de zware bommenwerpers van de *Royal Air Force* (er werden plannen ontworpen om er niet minder dan 4 000 te bouwen) de voornaamste bedrijven van de Duitse oorlogsindustrie en, de doelen ruimer nemend, de steden waar die bedrijven gelegen waren, in puin gooien; zulks zou, zo verwachtte men, het moreel van het Duitse volk